

JAVASLAT A' TERMÉSZET-TUDOMÁNYOK' HAZÁNKBANI FÖLVRÁGOZTATÁSÁ ÜGYÉBEN.

3010-10-3

Általánosan ellévén ismérve az alkalmazott természet-tudományok jótékony befolyása a' Status-nak egy szellemi, valamint anyagi jólétére, nem lehet nem csudálni, hogy a' haladás e' korszakában nemzetünk ezen igen szükséges tudományok terjesztésére átalában, de kiváltképen honi földünk terményeinek kimerítő, s részletes megismertetésére mind e' korig még mit sem tett. Tagadhatatlan, hogy bár mely ország valódi kincseivel, mellyekkel az anya természet azt megáldá, bennünket csak a' rendszeres, s részletes természet-tudományi kutatás ismértethet meg, s csak anyai kincseivel bírunk e' tekintetben, a' mennyire azok a' természet-tudós búvárai által felfedeztetnek, s utóbb a' közélet kellekre alkalmaztatnak. Mennyiben előbb vannak más nemzetek e' részben nálunknál Magyaroknál, s mennyivel lehetnek mi előbb honunk áldott tulajdoninál fogva más mostohább helyzetű nemzeteknél, azt csak azok érzik leginkább, kik honunk természet-tudományi parlag mezejére figyelemmel tekintenek. E' térre pillantván, azonnal látjuk, hogy nincs még honi *flóránk*, hiányzik hazánk földisméje, s ásványtana, nem bírjuk országunk faunáját, nem hydrographiáját, szóval kimerítő physio-graphiáját hazánkunk. Meggyőződésünk pedig az, hogy e' megbecsülhetetlen kincsek birtokába más úton nem is juthatunk el, mintha e' nagy fontoságú ügyet a' nemzet teszi sajátjává, s köz erővel járul minél előbbi létesítéséhez. Nagyszerű s nem csekély költséggel járó válatat ugyan, de eredményiben is oly dicső, oly hasznos, hogy ki csak a' cél, és eszközök megbírálásában némi jártassággal bír, oly nagy eredmény előhozásához csekélyebb eszközökhöz nyúlhat. Az áldozat, mellyet e' cél elérése a' hazátul követel, némelyektől első pillanatra nem mer. Az áldozat, mellyet e' cél elérése a' hazátul követel, némelyektől első pillanatra talán túlsággal is fog vádoltatni, de ha meggondoljuk, hogy egyes polgár az ország-gyűlési költségek feloszása útján milly csekély áldozattal járulna e' nagy, és hasznos cél kiviteléhez: továbbba, hogy ezen nemzeti dicsőséggel jelezmett válatatnak érdekteljes eredménye csak egy bizonyos pénz-összev kamatjának lenne gyümölcse, maga a' töke nagyobb része 12 év leforgása után ismét a' nemzet szabad rendelkezésére jutván vissza; végre ha más nemzetek, p. o. az Angolok, Francziák s Németek évkönyveibe tekintünk, mellyek hasonló czélokra a' legfényesebb sikerrel nagy lelküleg adakoznak, nevezetesen: ha e' részben az orosz kormány bőkezűségét tekintjük, melly illy nemű válatatokra (gyakran birodalma határain kívül is) csak pár évek alatt hasonló mennyiségű összeveket fordít, akkor bizonyára meggyőződünk arról, hogy ezen igénylett nemzeti áldozat, a' válatat nagy eredményre tekintve, a' túlság jelleműl egészen távol van. E' válatat végrehajtása kielégítené a' kor' kívánatát, megismértetvén t. i. a' honi természet-tudományilag, szerezne szellemi kincseket a' hazának, e' tudományok valódi felvirágozásának vetné meg alapját, befolyna az anyagi gazdagság előteremtésére, kikutatva, minő kincsekkel bír honi földünk, s hogyan kellének a' feltaláltakat minél csélszerűbben használni, míg végre mind ezek nemzeti nyelvünkön lévén a' mulandóság törvényei alul kivétele, megmutatnánk Európának, s a' világnak, hogy Magyarország nem tartozik az élettelen tartományok közé, hogy a' magyar nemzetben van lélek, melly tudja, mire szükséges figyelni, s van nemzeti nyelvünk, melly képes a' legmíveltebbek között helyet foglalni.

Hogy nemzeti nyelvünkön a' természeti-tudományok, és ezen tudományok által nyel-vünk felvirágozzanak, a' nemzet közereje nélkülözhetlen, kivétele pedig következendő terv szerint lenne legbiztosabban és leghamarább eszközölhető.

Terve a' magyar nemzet által felállítandó ideigleni természet természet vizsgálgó intézetnek, ugymint a' polytechnikum legszükségesebb előzményének.

Czélja s rendeltetése ezen intézetnek hazánk összes természet-tudományi tárgyait ennek egész területén 12 évek leforgása alatt kikutatni, helyben megvizsgálni, s kimerítő tudományossággal leírni. Ennek fő eredményei lennének:

- Hazánk tökéletes *flórája*, melly honunk minden növényét, a' hatalmas fenyőtől egész a' párányi mohig magában foglalná.
- faunája*, melly az ember leírását alászállana az ázbarczákig.
- ásványtana* kiterjeszkedve az arany-tul a' krétáig, s a' szikla ormoktól a' homok porondig.
- physiographiája*, s *hydrographiája*.

Mind ezek a' sötétség lepleivel borítatnak eddigélelőtünk!

e) Az érintett osztályokból gazdag, s czélszerű gyűjtemény, melly két ágra oszlanék: egy kizárólag magyar természet-tudományi, mellybe egyedül hazánk állatai, növényei s ásványai lennének rendszeresen fel-

állítandók, és egy általános természet-tudományi gyűjteményre, melly a' begyűjtöttek felesleg tömegéből leginkább csere úján lenne megszerzendő.

Hasznai ezen intézetnek:

1-ször. Szellemi tekintetben ezek lehetnek:

- tudományos hatásban állók, azaz: e' nagyszerű példa folyvást bázdítand hazafiakat szorgalmas tovább munkálodásra, mit annál szerencsésebben véhtendenek végbe, minél tökéletesebb alap van már ismereteik számára vetve, s minél inkább csak kiegészítéseknek marad hely az ő számokra.
- Hazánk ezen természet-tudományi pontos ismerése nélkülözhetlen előkészület a' felállítandó összes művészetre (polytechnikumra) nézve, minthogy a' föl-

dolgozás gyakorlati kivételhez a földolgozandó tárgyak, és czikkek ismérete nem kevesebb szükséges, mint azok beszerzése.

c) Ezen terv végrehajtásának eredménye az lenne, hogy mi, ki főleg természet-tudományi működéseinktől a' művelt nemzetek előtt alig vagyunk csak esmérések is, rövid idő leforgása alatt ezen tudományok térerén Európa bár mely mirelebb nemzetével mérközhethénk, a' miveltek becsülését megérdemlünk, 's életet kezdenék élni a' tudományos népek között.

d) Meggondolván, hogy nemzeti nyelvünk majd sehol sincs annyira elhanyagolva mint épen az összes természeti-tudományok mezéjén, nem lesz Magyar, ki hazájának hű fíja, hogy ne örvendezne oly kiállításnak, mely szerint nyelve az európai nyelvcsaládban a' szükregek közzé emelheték. E' munka közben a' nyelv maga kinnveltek, gazdagítatik, kénytelen és képes is lesz mind azon kincsek elnevezését magába fölvenni, melyekkel e' tág hazai az anya természet megaldá.

A' milly dícsók a' szellemi hasznok, nem kevésbbé fontosak az intézet hasznai:

2-szor. Anyagi tekintetben.

A' szakosztályok különböző működéseiből külön anyagi hasznok fognak háromlami hazánkra:

a) Az ásványtani osztály: új érez, vagy kőszén telepeket, szobrász márványt, kőnyomati, és fegyverezementet, porcellán, kőedény, fazekas, 's más hasznos föld, 's kő nemeket, nemkülömben a' technologia 's a' építéssel körébe tartozó alkalmas anyagokat földözbelvén föl.

b) A' füvészeleti osztály: orvosi, baromtorvosi, 's technologiai kivált cserzés, és festésre alkalmazható növényeknek, avagy a' külföldről drága pénzen vásároltak kielégítő pótlékának felhalálása, a' mérgeseknek, főképp a' még kevesebb ismérti gonbáknak tanulmányos leírása; 's részint a' mezzei gazdagiságra nézve hazánkban vadon tenyésző lakarmány fajak pontos, 's rendszeres megismerésére, 's az általmasaknak miképen kiirhatása által nem csekély nyereséget szerezne.

c) Az állattani osztály: mennyiben az állatok is a' közélet szükségével szoros kapcsolatban vannak, ezeknek létünkkel viszonyairól, ugy szintén alkalmas helyeken az artézi kutak létesítéséről, folyó 's kuli vizeink tulajdonságairól, 's ne talán megkivántató javításairól nyujtván fölvilágosítást, átal mutathat, mikép lehet életünket kellemesbíteni, 's több lényeges szükségünket észszerűbben fedezni; de hazánk minden ásványos forrásinak vegytani kémlelete által telemes anyagi hasznokban is részesítheti nemzetünket.

e) Végre az anyagi hasznokhoz sorozható még azon érdekes, és gazdag természet-tudományi gyűjtemény is, mely az intézet egyénei által lenne megszerezendő, 's melynek értéke a' megkivántató költség nagy részével föl érne.

Az intézet személynzete.

Az intézet a' fen említett 4 osztályhoz képest igazgatóság, és szakosztályi tagokból állana. Az igazgatóság, melynek állandó lakhelye Pest városa lenne, e'gy igazgatóból, e'gy aligazgatóból, két igazgatósági tagból, kik egyszerűen a' gyűjtött tárgyak rendezői, 's őrei lennének, egy írnököl 's e'gy szolgálóból állandó.

Szakosztályi tagok, a' hazát minden irányban megvizsgálándók, szükségesség:

- Az ásványtanra e'gy első és két másod rendű tag.
- A' füvészele e'gy első, és két másod rendű tag.
- Az állattanra, e'gy első, két másodrendű tag, és e'gy állattani fölügyelő (conservator).
- A' physiographiára és hydrographiára, e'gy első és két másodrendű tag.

Az egész intézet tehát 19 munkás egyénből állana.

Az intézet egyéncinél megkivántató tulajdonságok.

Az igazgatóság tagjainál elkerülhetlenül szükséges, hogy azok alapos természet tudományi ismeretekkel bírjanak, 's a' mennyire lehet, a' természeti tudományok minden ágazatait képviseljék, a' magyar nyelv tökéletes birtokában legyenek, minden más kötelező hivatalról lemondván, egyedül kiütött nagy észuknak élendők.

Szakosztályi tagoknak oly férfiak választassanak, kik az illető szakokat természeti hajlammuknál fogva fáradohatatlan buzgalommal, 's valódi tudományossággal mivelik, kik honi nyelvünkben elegendő jártassággal bírnak, 's kik kiütött foglalatoságuk fáradoalmas nivoltáshoz képest egészséges testtel, 's ép érzékekkel megaldvák. Az állattani, de kivált a' füvészeleti osztálynál kívánatos, hogy a' tagok egyike a' rajzolásban is jártnas legyen, az új vagy érdekes tárgyakat helyben lerajzolándó.

A' személynzet választásának módja.

Az igazgató és aligazgató országgyűlés által nevezlessenek ki, a' két igazgatósági rendes tag pedig a' már megválasztott két igazgató, az egyetembeli phisica, ásvány 's állattan, a' vegytan és füvészet professorai, valamint a' magyar Academia természet-tudományi osztály rendes tagjai hozzá járultával szavazat többséggel választassék meg.

A' szakbeli tagok, 's a' többi személynzet kinevezése minden pártoskodás nélkül egyedül a' tudományok érdekeiben az igazgatóság négy egyénei által, 's e'gy a' magyar Academia természet-tudományi osztályából választandó rendes tag hozzá járultával vokokok többségével történhetnek.

Az intézet kommányát az igazgatóság képezi, a' vidéken működő szakosztályokhoz rendeléseket bocsát, 's azok tudósításait elfogadja, élénk munkasságban tartja az intézet minden tagjait, hogyha pedig valamellyik köteletségének elegendenni épen nem akarva, vagy ezt tenni képes nem lenne, az ilyen a' fenforgó okok előadása mellett az igazgatóság által elis mozdítható.

Az intézet általános földadata lesz: hazánkban a' természet-tudományok iránti hajlamot, 's részvétet telleg terjesztetni, ennek alkalmazott hasznáival honfainkat megismertetni, végre hazánk ásvány-, növény-, 's állat-tanát, physiographiáját 's hydrographiáját anya nyelvünkön 12 év leforgása alatt létre hozni, és e'gy általános nagyszerű természet-tudományi gyűjteménnyel meggazdagítani.

Az igazgatóság kötelesegei.

Az igazgatóság köteles lesz az egész személynzet folytonos munkálataira felügyelni, a' szakosztályok' működése helyéről, 's munkálatai köréről, a' megvizsgálándó vidék környüményéhez képest minden évben a' szakosztályi tagok hozzá járultával tanácskozni, 's következőleg minden osztálynak észszerű tervet, és utasítást készíteni; a' haza kívül részében munkálódó szakosztályi tagokkal folytonos összekötésben lenni, 's ha a' szükség úgy kívánja, pótló utasításokat is adni. A' begyűjtött tárgyakat rendezni, 's jó karban tartani, a' felesleges másolatokat (duplicatumnokat) külföldi tárgyakon kieserelni, következőleg a' külföld hasonló intézetivel, 's tudósival szakadaltan levelezésben lenni, a' beszerzett tárgyakról, valamint az egész intézet működéséről, pontos jegyző-könyvet vinni; esztendőnkint a' magyar tudós társaság nagy gyűlése alkalmával a' tagok munkálatairól, ugy a' megkivántató köleségekről nyilvánosan számot adni; a' nyomtatandók fölül intézkedni, a' tagok fizetését évrégyendként kézhez küldeni, a' vegytani eszközöket 's műszereket, valamint a' nagyobbszerű szükséges munkákat az Intézet költségén megszerezni; végre utolsó két évben, az összes tagok együtt munkáló foglalatoságában részt venni, 's a' 4 osztály nagyszerű munkáit szerkesztetni, 's kiadni.

A' szakosztályi tagok általjános kötelesegei.

A' négy osztály tagjai minden évnek Martius holnapjától fogva az igazgatóság által kijelölt vidéken egész November végéig fognak a' nagy természet keblében működni, érdekes adatokat, 's téményeket szorgalmatosan összegyűjteni, helyben pontosan leírni, 's életbe-vágó tapasztalásaikat híven följegyezni, a' begyűjtötteket érdekes jegyzékekkel ellátva, időről időre az igazgatóságnak beküldeni, a' vidéket szakosztályi tekintetben kimerítőleg megvizsgálni, November végével szakmányokkal Pesten összpontosulni 's Februárius végéig 9 hohnapi munkálodásuk eredményeit tudományos ér-

tekezésbe szerkesztvén, az igazgatóságunk elébe terjesztvén. Ezen munkálattól évről évre a honi föld kelleke, s a kitzott tudományok czél kívánata szerint bizonyos rendszerrel folytatni, s így 10 esztendő leforgása alatt hazánk egész területét illy módon megvizsgálni, végre az utolsó két évben az illető osztályi munka tudományos kiadásával foglalkozni.

A' szakosztályi tagok részletes foglalatossági.

a) Az ásványtani osztály hazánkat földisméleg (geognostice) és ásványtanilag (oryctognostice) fogja megvizsgálni; a' hegységek láncozatát természetli huzamokban, s' ágazatlikban fürkészi ki, a' hegyképleteinek fajtát, korát, rétegei minéműségét, hajlatát, irányát, változatosságát a' többi szükségességekkel meghatározza, ezekről szabályos s' hív átvágási rajzokat (Durchschnitts Profile) készít, a' barlangokat, kővületeket, s' özön-előtti állapotok maradványait szorgalmasan gyűjti, s' leírja, ezek segedelmével hazánk földisméleg tanát készíti; honnunk minden ásvány fajtát feszített szorgalommal, s' nagyobb mennyiségben begyűjti, s' így Magyarország ásványtanának (oryctognostijának) fő alapját megveti. Különös figyelmet fordítand a' netalán fölfedezendő ércz, és kősen telepekre, a' szobrász márvány, könyomati, s' fedélpala, kátrány, turfa, tim, salétrom, székes, s' porcelán föld, és más hasznos ásványok kikuttatására.

b) A' fűvészeti osztály; a' növény-ország minden néven nevezendő terményeit fogja vizsgálódása tárgyává tenni, a' havasokon, valamint a' mély völgyekben, a' róna síkságon, úgy a' homokos sivatagon, tavakban, s' rengek nadasokban tényésző növényeket teljes figyelemmel, s' fíradhatatlan szorgalommal fogja gyűjteni, s' egyszersmind tudományilag leírni, a' netalán felfedezendő új fajokat helyben eredeti után lerajzolni, s' a' növény-országok geographiát elosztását hazánkra nézve felsőbb tudományos szempontból kidolgozni, végre a' növények magyar táj-neveit szorgalmasan följegyezni, s' a' néptől a' mesterségekre p. o. festésre, cserzésre s' a' t. valamint az embernél, vagy marhánál gyógyszergyanánt használni szokott növényekről tapasztalati adatokat szerezni, nemkülömbben a' takarmányra alkalmas fűfajáknak hazánkban természetli fog méltó figyelmet fordítani.

c) Az állattani osztály hazánk minden emlőseit, madarait, halait, hüllőit, csigáit s' rovarait venné vizsgálat alá, ezek természetét igyekeznék a' szabadban kitelni, fajtáit s' hasonfajait pontosan leírni, rejtett létök élete módját, s' időszi átalakulásukat buvárkodni, geographiái elosztásokról elmélkedni, az érdekes fajokból kicsérésélt végett számosabb példányokat gyűjtené, ezek között az újakat lerajzolni, a' hasznosaknak müképeni bővebb tenyészteséről, a' kártékonyoknak pedig kiirtásokról, vagy legalább gyérítéséről adna czélszerű javaslatot.

d) A' physiographiai és hydrographiai osztály, hazánk éghajlatát, lég és időjárás minéműségeit, valamint ezeknek okozatait, s' eredményeit, szigorú s' folytonos meteorologiai tapasztalatokon alapítva, fejtegetné, hazai földünk s' éghajlatunk természetével, s' ezeknek egymás-iránti viszonyaival, ismértelne meg, földünk tulajdonságait, székes, tavas, homokos vidékeit vizsgálná; ezeknek az egészségre, növényzetre, szóval a' közjölétre gyakorolt befolyásáról értekezni. Hegyeink magosságát légsulymérolégg határozná meg. Folyóinknak, s' patakinknak jelentőségét, hasznos vagy káros minőségét, kúti vizzeink tulajdonságait vagy s' természettanilag, szinte hazánk minden ásványos forrásait vegytani úton helyben kikémlelné, s' czélszerű használatukról utasítást adna.

Ezen rendszeresen kitűzött kötelességeken kívül, az igazgatóság köréhez tartozand, a' környülmények kívánatahoz képest a' szakosztályoknak pótlék-rendszabályokat is adni.

Nyelve az intézetnek.

Az igazgatóság, és a' szakosztályi tagok közötti levelezés, az esztendői munkálódások jelentései, nemkülömbben a' jegyzőkönyvek, s' az illető szakosztályok kitűzött nagy munkái mind magyar nyelven írandók. A' begyűjtött tárgyak rendszeres tudományos nevei, magyar és latin nyelven készítenendők. Az igazgatóság által kezelendő külföldi levelezések, a' szükség kívánatahoz képest lesznek elintézendők.

Helye az intézetnek.

Allandó helye ezen intézetnek Pest lenne, hol az intézet összes tagjai téli holnapokban összpontosíthatnának; ide

szállítatnának minden természet-tudományi tárgyak is. Az igazgatóság alkalmas szálásrul gondoskodni, melyben az intézet folytonos munkálataira, s' a' begyűjtött tárgyak rendezésére megkivántató alkalmas szobák kellő számmal lennének; a' természet-tudományi tárgyaknak idővel szaporodása nagyobb tért kívánván, azoknak számára a' nemzeti Muzéum épületében lenne egy nagyobb terem kieszközlendő.

Tulajdona az intézetnek.

Az intézet tagjai által begyűjtött, s' becsesélt természet-tudományi tárgyak, s' ezek által bár mely néven nevezendő kiadott munkák, és kéziratok az intézet tulajdonává lesznek.

A' tisztviselők díjjai.

A' tisztviselők kötelességei vázlatából nyilván kitetszik, hogy azok müködési köre nem kevesbbé terhes, mint alapos tudományoságot igénylő; mire nézve, de kivált azon szempontból is, hogy ezen hivatási kör-csak ideigleni leendő, szükséges, hogy a' felállítandó intézet tagjai, kizarólag tisztjöknek élvén, tisztességes s' kielégítő díjjakkal legyenek ellátva.

A' meghatározandó évi fizetésekön kívül, a' szakosztályi tagok külön vidékekre utazván, utazási kölcség fejében aránylagos kárpótlást kapnának, ezenkívül az illető hatóságok s' földbirtokosok barátságos hajlamukba, s' pártfogásukba lennének hivatalosan ajánlandók.

Az Intézet összes tagjainak állomása csak ideigleni, az az: 12 esztendői lévén, szükséges valamennyire jövődőkörül is gondoskodni. Ez a' tisztviselők állásának megfelelő hivatalok elnyerése, vagy illyeknek hiányában általános jutalmazás, s' végső kielégítés által lenne eszközölhető. Ha valamellyike a' tagoknak idő közben lépne ki, ennek sorsárul a' fenforgó környülményekhez képest az igazgatóság intézkedni.

Illy kedvezések mellett bizvást számot tarthatna a' haza oly férjfiakra, kik e' részbeni várakozásának tökéletesen megfelelnének.

Esztendői kiadása az intézetnek hozzávetőleg mint

magno, — és pedig:	egy 27,000 pengőre
a) A' személyzetre	23,000 "
b) Szálásbérre	800 "
c) Bel- s' külföldi levelezésre	400 "
d) Bel, s' külföldi természet tudományi tárgyak szállítványaira	400 "
e) A' szakosztályi tagoknak utazási kölcségek fejében összesen	1,000 "
f) Szükséges nagyobb szerü munkák, vegytani eszközök, s' műszerek megszerzésére és nyomtatványokra	1,400 "
	27,000 pengőre

A' megkivántató tőke, melynek 6 p. Centes kamatja a' feirintett esztendői kiadásoknak megfelelő 4,50,000 pengő font lenne. Ezen pénz öszegét a' haza, s' ennek képviselői, kik a' jóra, hasznosra, s' dicsőségesre áldozni soha sem késtek, adnák össze; ugyan is az említett öszeg az országgyűlési kölcségekhez csatoltatván, a' nemzet azon oszályától, mely ezeket fedezi, s' melyre e' vállalatból is leginkább háromlik haszon és dicsőség, lenne behajthatandó. Kezelése ezen tőkének a' magyar Academia penztárnoki hivatala által történhetnék, az illető tiztségnak fizetett mérsékletes díj mellett. Az igazgatóság a' rendszeres kölcségeket ezen hivatalra utalná.

Az intézet müképeni feloldása s' a' szerzett gyűjtemények' utóbbi rendeltetésük.

Eltelvén a' 12 év, s' bevégezvén az intézet hivatásának feladatát, azon tagok, kik állásuknak megfelelő hivatalt a' kir. Egyetemnél, a' kir. Academiaiánál, a' nemzeti Muzéumnál, vagy az akkorában már felállított polytechnicummal nem nyertének, bizonyos arány szérent az intézet tőkájéből lennének végképen kielégítendők. A' fennmaradott pénz öszegnek egyik fele a' magyar Academia, a' másik pedig a' nemzeti Muzéum pénz-alapjának szaporítására, vagy pedig az idő kívánatahoz képest más nemzeti érdekek előmozdítására lenne a' nemzet által átruházandó.

Az általános természet-tudományi gyűjtemény, valamint a' magyar honi is, oly föltétellel jutnának a' nemzeti Muzéum bitokába, hogy az fölösleges dupplicátumaival Academiai, és Gümnasialis intézeteink illynemű gyűjteményeit a' lehetőségig gazdagítaná.

V É G S Z Ó.

Félelem, 's aggodalom lepi ugyan meg a hőkeblű hazafit, midőn hazánk jövődjének felderítését a teendők hosszú sorától feltételezve látja; de ezen természet-tudományi hiányok kiegészítését a sürgetősök közzé helyezendi, ki a nemzeti jólétet átkaroló összművészetnek alapját mentől előbb megvetni óhajja. Nemzetünk érdekteljes haladó korszakának jutna így azon dicsőség is, a tudományok körében nagyszerű, 's eredménydús intézkedést alapítani, mely hazánkra len azon áldásra, 's a többi nemzetektül a hanyagság homályával méltán bélyegeztetik. Igaz ugyan, hogy 12 év alatt honunk természeti tulajdonait, 's terményeit, kimerítőleg megvizsgálni alig lehet, de mint a megpendített húr rezgését tovább folytatja, úgy a felébredt figyelem e nagyszerű kezdetnek hasznos eredményeit az utó kor számára még bővebben kifejteni, 's élvezetre megérleli. A nemes lélek pedig méltán büszke lehet, ha alkalmat nyer olly közös 's üdvös czélokra áldozni, melyek a közjó érdekét nevelik, 's a nemzet hírét fénykörben tüntetik föl.

Pesten, majusban 1844.

Friwaldi Friwaldszky Imre,

Orvos, Doctor a Magyar Nemzeti Múzeum helyettes
Őrje a Magyar Academia, 's több külföldi társaságok
tagja, Tűz Temez Várnegyre Táblabírája.

M. ACADÉMIA
KÖNYVTÁRA

28.4452

Friwaldszky Imre
javaslata

a' természet tudományok felvirágoztatása
ügyében.

M. ACADÉMIA
KÖNYVTÁRA